

'Mestwegwijzer' vertelt alles over dierlijke mest

Sommigen zien de dierlijke mest als een afvalstof, maar bij de Bodemkundige Dienst heeft men dierlijke mest steeds als een productiefactor beschouwd. Reeds sinds de jaren dertig werd er heel wat onderzoek gedaan naar het gebruik van mest voor de plantenvoeding. En sinds 1992 is de Bodemkundige Dienst ook gestart met mestanalyses voor de landbouwpraktijk.

"Daarvoor zijn meerdere redenen aan te halen", zo maakte Gino Coppens duidelijk. Vooreerst gebruikt de land- en tuinbouwer die gegevens om de aanvoer van nutriënten en organische stof op zijn percelen op te volgen. En voor een optimale gewasgroei en een minimaal verlies aan nutriënten naar de omgeving is het belangrijk dat de juiste inhoud van de mest bekend is. Verder zijn in het kader van voorschriften en mesttransporten gegevens over de mest samenstelling noodzakelijk om de nutriëntenstromen tussen de bedrijven in kaart te kunnen brengen.

Vijftien jaar mestanalyse

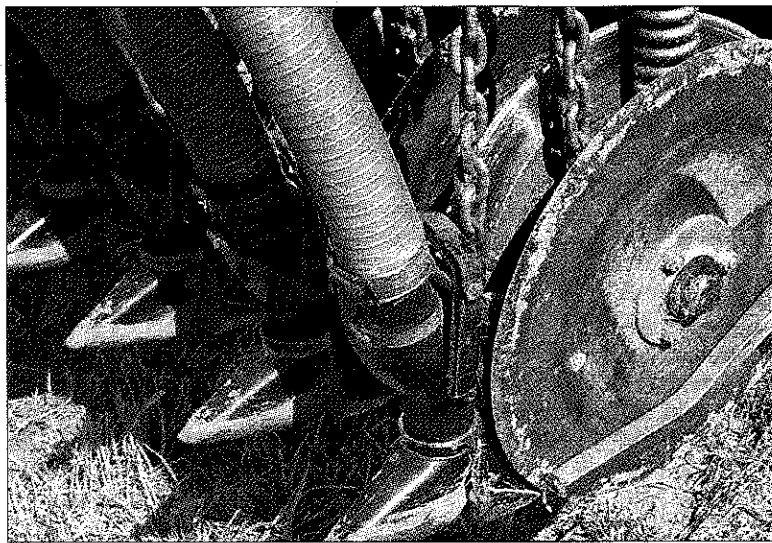
In de 'Mestwegwijzer' die recent door de Bodemkundige dienst werd uitgegeven, worden de resultaten van vijftien jaar mestanalyse door de Bodemkundige Dienst van België weergegeven.

Daaruit blijken relatief grote variaties inzake samenstelling binnen hetzelfde mestsoort.

Zo bedraagt het gemiddeld totale stikstofgehalte van runderdrijfmest 5,2 kg/1.000 liter voor de periode 2005-2007, maar voor de 25 % laagste ligt dat gemiddeld op 4 kg N per 1.000 liter en voor de 25 % rijkste op gemiddeld 6 kg N/1.000 liter.

Ook bij runderstalmest zijn er grote variaties, niet alleen voor stikstof, maar ook voor kalium. Die bedraagt voor de periode 2005-2007 gemiddeld 3,1 kg/1.000 kg stalmest, maar de 25 % armste liggen op gemiddeld 5,7 kg/ton, terwijl dat voor de 25 % rijkste ligt op 10 kg/ton stalmest. "Er is hier dus een variatie met bijna een factor twee", zo stelt Gino Coppens, wat hem toelaat te besluiten dat er niet zoiets als een 'gemiddelde' stalmest bestaat. Bij het uitspreiden van

Sinds de invoering van het mestdecreet wordt steeds meer waarde gehecht aan het gebruik van dierlijke mest. In vele gevallen maakt men daarbij gebruik van 'forfaitaire' cijfers over de samenstelling van dierlijke mest. "Die statistieken kunnen echter geen individuele analyse van de mest vervangen", zo maakte Gino Coppens van de Bodemkundige Dienst duidelijk bij de voorstelling van de Mestwegwijzer.

Enkel wanneer men de juiste samenstelling van de dierlijke mest kent, kan men er juist mee omgaan.

stalmest moet men daar zeker rekening mee houden.

Varkensmest

Noch bij runderdrijfmest, noch bij runderstalmest zijn er grote variaties in de tijd (periode van vijftien jaar), maar dat is wel zo bij de varkensmest. Hier moeten o.m. de effecten van de wijzigingen inzake huisvesting, voeding (al dan niet brijbakken) en voeders (fosforarm voeder) meegerekend worden. Voor stikstof is er een duidelijke stijging van het gemiddeld gehalte in de varkensdrijfmest in de loop der jaren (van gemiddeld 8,1 kg/1.000 liter in de periode 1993-1995 naar 9,6 kg N/1.000 liter in de periode 2005-2007. Dit is o.m. het gevolg van het meer toepassen van brijvoeding, waar men steeds een hoger N-gehalte in de drijfmest vaststelt.

Het omgekeerde doet zich voor wat fosfor betreft. Hier is het gemid-

delde gehalte gedaald van 4,8 kg P_2O_5 /1.000 liter drijfmest in 1993-1995 naar 4,3 kg/1.000 liter in 2005-2007. Hier speelt voornamelijk het effect van het overschakelen op fosforarme voeders sedert 1996 een rol.

Ten slotte vestigde de Gino Coppens er nog de aandacht op dat ook in leghennenmest zeer veel variatie voorkomt naargelang het al dan niet over nagedroogde leghennenmest

gaat. Daar ziet men dat de gehalten aan fosfor, kalium en magnesium soms het dubbele kunnen bedragen wanneer nagedroogd wordt.

Risico

Gemiddelde gehalten bestaan dus niet, zo besluit Gino Coppens. Wie zich daarop vertrouwt, kan soms fel bedrogen uitkomen.

Een rekenvoorbeeld kan dit verduidelijken.

Forfaitair heeft runderdrijfmest een gemiddeld gehalte aan totale stikstof van 4,8 kg/1.000 liter (volgens cijfers van de Mestbank). Houdt men rekening met deze forfaitaire gehalten en met een werkingscoëfficiënt van 55 % en injecteert men daarvan 35 ton, dan denkt men 92 eenheden stikstof aan te brengen. Voegt de landbouwer daar 40 eenheden stikstof uit minerale meststoffen aan toe, dan denkt hij van 130 eenheden stikstof te hebben toegevend, een volgens hem optimale dosis.

Echter, wanneer nu blijkt dat het stikstofgehalte niet 4,8, maar 6,5 kg/1.000 liter bedraagt en rekening houdend met een werkingscoëfficiënt van 60 % omwille van het groter aandeel ammoniumstikstof, dan komt hij in totaal (met 40 eenheden minerale stikstof) aan 188 eenheden stikstof per ha. Die extra stikstof zal nauwelijks opgenomen worden door de mais en in het najaar nog in het profiel achterblijven, met risico voor het overschrijden van het nitraatresidu en uitspoeling naar grond- en oppervlaktewater.

Een juiste kennis van de mest samenstelling, door een mestanalyse, kan zulke misrekeningen voorkomen.

Voor wie meer wil weten

Tijdens de studiedag op 11 februari 2009 stelde de Bodemkundige Dienst van België twee nieuwe publicaties voor, nl. "De mestwegwijzer - Overzicht van 15 jaar mestanalyse door de Bodemkundige Dienst van België" en "Wegwijzer in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)".

De publicatie "De Mestwegwijzer overzicht van 15 jaar mestanalyses door de Bodemkundige Dienst van België" kan besteld worden via overschrijving van 25 euro op bankrekeningnummer:

736-4030300-14 met vermelding "mestwegwijzer".

Het boek "Wegwijzer in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)" kan eveneens besteld worden via overschrijving van 25 euro op bankrekeningnummer: 736-4030300-14 met vermelding "publicatie VO".

Indien u de mestwegwijzer en de publicatie over de bodemvruchtbaarheid tegelijk bestelt, dan betaalt u slechts 40 euro. Vermeld dan bij uw overschrijving "mestwegwijzer + publicatie VO".

**OP REIS MET
LANDBOUWLEVEN**
Egypte, Oekraïne, Canada...!
Inlichtingen bij
NETWORK TRAVEL
Tel. 02/376.51.53